

Input Ingrado Internetconsultatie 'Onderwijs op een andere locatie'.

Ingrado reageerde, in een brief aan de commissie Onderwijs van de Tweede Kamer, in december 2015 overwegend positief op de toen voorgenomen plannen om meer (maatwerk) mogelijk te maken voor 'kinderen in andere omstandigheden':

"De plannen zijn goed geslaagd omdat het niet gaat om een verruiming zonder meer, de brief waarin ze beschreven staan heeft ook veel aandacht voor de kwaliteit van en het toezicht op het onderwijs, juist in die bijzondere situaties. De staatssecretaris schetst regelingen voor maatwerk door ruime en toch concrete kaders te bieden waarbij van een aantal overtuigingen is uitgegaan. Deze overtuigingen blijven in de plannen overeind: recht op onderwijs, kwaliteit van onderwijs, zorg en ondersteuning in het onderwijs zoveel mogelijk binnen school of samenwerkingsverband en onderwijs bij voorkeur en overwegend op school (bij wereldreizen met name). Overtuigingen die Ingrado vanuit haar missie deelt en onderschrijft."

Daarnaast formuleerde Ingrado in die brief een aantal vragen bij de uitwerking van de plannen. Bij de uitwerking -zoals die nu ter consultatie voorligt in een concept wetsvoorstel- leveren wij opnieuw graag input, in algemene zin en specifiek voor de vier onderscheiden bijzondere situaties.

Algemeen

Ingrado juicht het vergroten van de mogelijkheden voor kinderen in bijzondere situaties om hun recht op onderwijs te verzilveren toe. Hoewel er in het concept wetsvoorstel onverminderd oog is voor de kwaliteit van en het toezicht op de verschillende andere manieren om het onderwijs in te vullen, valt op dat de rol van de gemeente in het toezicht minimaal is en het toezicht in feite volledig belegd wordt bij de Inspectie van het Onderwijs.

Het is van belang dat gemeenten (toegang tot) informatie hebben over de afspraken die gemaakt worden tussen ouders, school en Inspectie en dat goed geformuleerd wordt hoe de handhaving belegd is wanneer een van de betrokken partijen zich niet aan de afspraken houdt. Dat belang komt voort uit de wettelijke taak die een gemeente heeft vanuit de Leerplichtwet, en bovenal uit het gegeven dat diezelfde gemeente aan zet is wanneer het mis gaat met het verzilveren van het recht op onderwijs. Betrokkenheid uit zorg en verantwoordelijkheidsgevoel dus en niet controle vanuit wantrouwen.

In bijzondere gevallen met rijksmiddelen onderwijs volgen bij een niet-bekostigde instelling

De mogelijkheid om overheidsmiddelen (tijdelijk) in te zetten voor particulier onderwijs, als dit het meest passend is bij het ontwikkelingsperspectief van de leerling, vormt in beginsel een goede aanvulling op passend onderwijs. Immers, vaststellen dat er een passende vorm van onderwijs voor een kind is, maar de toegang daartoe niet mogelijk maken omdat het buiten het samenwerkingsverband georganiseerd is, is in tegenspraak met het recht op (passend) onderwijs voor dat kind. Dat aan die mogelijkheid stevige

eisen worden verbonden is een goede zaak omdat daarmee de verantwoordelijkheid van de scholen c.q. de samenwerkingsverbanden om voor een passend aanbod te zorgen overeind wordt gehouden. Verder redenerend is beperking tot B2 en B3 scholen wel begrijpelijk (met het oog op het toezicht) maar niet logisch: een leerling kan toch ook gebaat zijn bij een particulier aanbod zonder die status.

Wij pleiten er dan ook voor om de samenwerkingsverbanden meer vrijheid te geven dan enkel particulier onderwijs extra in te mogen zetten. We mogen er vanuit gaan dat de samenwerkingsverbanden met hun expertise niet roekeloos allerlei initiatieven in zullen zetten zonder daarbij de effecten goed onderzocht te hebben en te weten hoe er wordt toegewerkt naar de kerndoelen van het onderwijs. Bovendien ziet de Inspectie toe op dergelijke inzet van middelen door de samenwerkingsverbanden.

Sportieve en culturele talenten

Kinderen met sportieve en culturele talenten binnen het primair onderwijs krijgen met dit wetsvoorstel meer mogelijkheden om hun talent verder te ontwikkelen. Het bevoegd gezag (directie van de school) richt deze mogelijkheden in samenspraak met de ouders in, met oog voor de ontwikkeling van het kind en de mogelijkheden van de school.

Wij pleiten ervoor dat de leerplichtambtenaar altijd gekend wordt in de tussen school en ouders gemaakte afspraken. Met deze afspraken ontstaat als het ware een onderwijsprogramma op maat waarvoor zowel ouders en leerling (volgen van dat programma) als school (toezien op volgen programma en indien aan de orde verzuim melden) verantwoordelijkheid dragen vanuit de Leerplichtwet. Het betrekken van de leerplichtambtenaar objectiveert ook de keuze om tot maatwerk over te gaan. Om die reden pleiten wij er ook voor het beleid van de school in deze in de schoolgids op te nemen. Een kanttekening bij dit onderwerp: zou het ook niet zijn weerslag moeten krijgen in de WEC, in het wetsvoorstel wordt alleen gesproken van de WPO.

Langdurig verblijf in het buitenland

Dit onderdeel van het wetsontwerp beoogt een lange reis of lang verblijf elders mogelijk te maken en tegelijkertijd waarborgen te creëren voor een doorgaande ontwikkelijn c.q. goede aansluiting op school bij terugkomst. Daarbij is gekozen voor een vrijstelling van de Leerplichtwet die van rechtswege ontstaat als school en ouders overeenstemming hebben over een alternatief onderwijsprogramma. In het midden wordt gelaten wat de consequenties zijn wanneer ouders en leerling zich niet aan dat alternatieve programma houden c.q. welke criteria de school kan hanteren als het gaat om overeenstemming, niet alleen over de inhoud maar ook over de uitvoering van het programma. Ook bij dit onderwerp geldt dat de school er goed aan doet het beleid in de schoolgids te benoemen.

Zoals bij de sportieve en culturele talenten pleiten wij ervoor de leerplichtambtenaar altijd te betrekken bij het tot stand komen van een alternatief onderwijsprogramma en de inhoud daarvan en dus niet alleen melding te doen van overeenstemming. Daarnaast pleiten wij voor richtlijnen (bijvoorbeeld geen toestemming in groep 8 of in examenjaar)

voor het bevoegd gezag van de school, om ook daarmee het beleid te expliciteren en meer te uniformeren.

Thuisonderwijs

Met het wetsvoorstel wordt in feite een beroep op de vrijstelling 5 onder b van de Leerplichtwet ingeruild voor een derde keuzemogelijkheid (naast inschrijving in regulier of particulier onderwijs), namelijk inschrijving voor thuisonderwijs. Omdat daarnaast aan de uitvoering van dat thuisonderwijs (kwalitatieve) eisen worden gesteld sluit dit onderdeel goed aan bij (het borgen van) het recht op onderwijs voor alle kinderen. Ingrado vindt het belangrijk dát er eisen gesteld worden, het is aan anderen te bepalen welke dat dan moeten zijn.

Wel vinden wij het van groot belang dat de afspraken goed geconcretiseerd worden. Onduidelijk blijft bijvoorbeeld welke termijn de Inspectie zal hanteren voor het beoordelen van het onderwijsplan en de onderwijslocatie of welke herstel mogelijkheden en –termijnen er zijn. Een voorlopige inschrijving thuisonderwijs zoals die nu in het wetsvoorstel wordt benoemd zou betekenen dat een ouder een kind niet hoeft in te schrijven in regulier onderwijs terwijl –nu nog- onduidelijk is hoelang het traject naar positieve beoordeling bij de gestelde eisen (aan bijvoorbeeld onderwijsplan en onderwijslocatie) en definitieve inschrijving thuisonderwijs is. Voor thuisonderwijs geldt, zoals voor regulier en particulier onderwijs, dat ouders en leerling het onderwijsprogramma moeten volgen. Bij scholen ziet het bevoegd gezag hierop toe en wordt –wanneer aan de orde- verzuim gemeld bij de gemeente. Bij thuisonderwijs ziet in dit wetsvoorstel de Inspectie toe op onderwijstijd en het volgen van het programma. Dat lijkt ons zeer moeilijk controleerbaar en dit aspect verdient wat ons betreft dan ook nadere verkenning.

Vervolg

Ingrado blijft uiteraard de verdere uitwerking van de plannen rond onderwijs op een andere locatie met belangstelling volgen en is altijd bereid hierbij mee te denken of input te leveren. De uitwerking zal ongetwijfeld nog de nodige discussie opleveren want het gaat om maatwerk en daarmee soms om ingewikkelde materie. Zolang we ons realiseren dat het daarbij gaat om de kansen en mogelijkheden voor kinderen is het die discussie en energie waard en komen we ongetwijfeld verder met elkaar.